

Synpunkter från Föreningslivet i Knivsta/Knivsta Föreningsråd på stadsbyggnadsprogram Nydal varv 3.

Knivsta Föreningsråd (KFR) har 32 medlemsföreningar inom idrotts- och kultursektorn och följer tillsammans med dem den planeringsprocess som genomförs för stadsdelen Nydal.

Allmänna synpunkter

Föreningslivet i Knivsta vill inledningsvis framhålla det stora värdet av en Medborgardialog av det slag som genomförts som underlag för utarbetandet av det föreslagna stadsbyggnadsprogrammet för Nydal. Därför tycker vi att det är olyckligt att inte utnyttja alla de fördelar instrumentet kan ge med en lyhörd hantering. Den positiva känslan av att delta i en dialog byts lätt till sin motsats om lämnade synpunkter lämnas obeaktade.

Föreningsrådet noterar att de synpunkter som lämnades i föregående planeringsvarv om alltför hög exploateringsgrad och att karaktären på den skisserade bebyggelsen i Nydal skiljer sig markant från befintliga delar av Knivsta inte har beaktats. Detta trots att en stor del av svaren i varv två påpekade detta. Överhuvudtaget har det nya förslaget till stadsbyggnadsprogram för Nydal påverkats ytterst marginellt av de synpunkter som lämnades i varv två. För att avgöra hur området är tänkt att se ut måste en virtuell eller reell modell tas fram. Att enbart från en planskiss avgöra topografi och bebyggelsekaraktär låter sig inte göra.

Föreningsrådet (och dess medlemsföreningar) anser att byggnationen i Nydalsområdet inte bör tillåtas bli så hög och tät som föreslås. Vi anser också att det är mycket viktigt att reservera fler och större ytor för park, sport, rekreation m.m. än vad som illustreras i programskissen. Exploateringsgraden bör därför minska. Detta är även nödvändigt för att utöka arealen grön mark i området (grönytefaktorn).

Föreningsrådet anser vidare att Nydalsområdet inte får byggas ut för snabbt. Knivsta kommun har under de senaste åren ökat sin befolkning med 3,5 – 4 procent per år. Detta har till största delen skett genom utbyggnaden i Alsike som planeras fortsätta med nya etapper. Inflyttningen på Sågenområdet med beräknade 985 lägenheter ger ett tillskott på ca 2000 invånare under de närmaste åren. En fortsättning av nuvarande ökningstakt skulle betyda att folkmängden år 2020 uppgår till ca 20 000 och år 2025 till drygt 24 500, vilket överensstämmer med visionens mål. Uppenbart är att den kraftiga utbyggnad av Nydal som stadsbyggnadsprogrammet föreslår inte är nödvändig för att nå visionen.

Därför väddar vi från Knivstas föreningsliv (genom Knivsta Föreningsråd) till den politiska ledningsgruppen för Nydalsprogrammet att justera ner målsättningen att på detta begränsade område rymma 3 500-5 000 bostäder. Knivstas fortsatta tillväxt i Nydal måste utgå från ett grundkoncept som innebär att den nya stadsdelen blir en integrerad del av det befintliga Knivsta och får en karaktär som överensstämmer med det övriga samhället.

Nydal måste bli en integrerad del av Knivsta

Föreningsrådet påtalade i sina synpunkter på planeringsvarv två att Nydal måste bli en integrerad del av Knivsta. Detta gäller inom samtliga områden. Men i den fortsatta framställningen lyfter vi fram de frågor som ligger föreningslivet närmast, nämligen:

- **Samfärdsel**

Säkra och nära gång- och cykelvägar över järnvägen och Gredelbyleden för att nå service av olika slag, sport- och kulturanläggningar mm i övriga delar av samhället har ritats in i stadsbyggnadsprogrammet, men frågan är hur seriösa de är. Vi noterar med viss förvåning att trafikfrågorna lämnats därhän i föreliggande stadsbyggnadsprogram. Enligt uppgift kommer trafikfrågorna att hanteras först efter att kommunfullmäktige fastställt programmet. Projektledaren erkänner i sina föredragningar att den inritade trafikleden genom skogen i Nydalområdet södra del är ett pennstreck utan några närmare tankar om hur den ska passera järnvägen och var den ska anknyta till det befintliga vägnätet. Ärligt att erkänna detta, men inte bra för helhetsintrycket av programmet. Gredelbyledens inritade karaktär framstår inte heller som seriös. Detta gör att det för närvarande saknas underlag för en fortsatt diskussion av samfärdselfrågorna.

- **Resurser för idrotts- och kulturaktiviteter**

Planeringen av den nya stadsdelen måste utgå från vad som är välförsett och mindre välförsett i Knivsta som helhet och när så krävs kompensera för brister som Knivsta har idag. Detta är särskilt angeläget eftersom Knivsta präglas av brist på lokaler och ytor för fritidsaktiviteter, framför allt bollplaner och hallutrymmen, men även lokaler för möten och olika typer av evenemang. Ett sätt att minska den sist nämnda bristen kan vara att bygga kvarterslokaler. Se närmare synpunkter på stadsbyggnadsprogrammets behandlig av dessa frågor nedan.

- **Den tidsmässiga utbyggnaden av den nya stadsdelen**

Innan befintliga resurser såsom fotbollsplanerna vid Engvallen, Pizzavallen och Brovallen tas bort måste ersättningsplaner ha anlagts och vara fullt användbara. Dessutom måste nya anläggningar anpassas i antal och kapacitet till den växande befolkningen under varje skede av utbyggnaden.

Resurser för idrotts- och kulturaktiviteter

Det enda som står i stadsbyggnadsprogrammet för Nydal om behovet av idrottsplatser är följande: ***”Behovet av idrottsplatser, bollplaner och platser för olika aktiviteter ska tillgodoses i strategiska lägen.”*** Detta är inte särskilt klagörande. Formuleringen kan också tolkas som att planeringsgruppen är ointresserad av dessa frågor.

Sportfält

Knivstas idrottsföreningar upplever att behovet av ett sportfält inte hanteras seriöst i det förslag som läggs fram. I planskissen talar man om ett ”Idrotts- aktivitets- och odlingsområde” och utformningen ger mera intryck av en samling av allaktivitetsytor än ett sportfält som kan användas för fotboll med seriespel för barn, ungdomar och vuxna, samt för andra utomhussporter. Inget nämns i planen om exempelvis tennisbanor eller anläggningar för friidrott.

- Arkitekterna hävdar att det s.k. sportfält som ritats in längs Vassundavägen i planområdets sydvästra hörn innehåller fullstora fotbollsplaner. Som det presenteras i skissen är det definitivt inte så och det är uppenbart att det långsmala området längs Vassundavägen inte kan inrymma så många och stora planer som kommer att behövas. Se vidare Knivsta IK:s svar på av kommunförvaltningen begärd uppgift från KIK om Framtida fotbollsytor i Knivsta 2014-06-08. Enligt vår uppfattning bygger man från början in sig i ett område med för liten totalyta som saknar möjligheter till flexibel användning och utbyggnad. Tankarna på en möjlig utbyggnad på andra sidan Vassundavägen ter sig som en mindre lockande lösning än det alternativ som vi framförde i våra synpunkter på varv två och som upprepas nedan.
- Antagligen är det detaljer som tillkommer i senare planeringsvarv, men från föreningarnas sida ser vi det som ett tecken på bristande intresse i föreliggande stadsbyggnadsprogram att inga lokaler för klubbverksamhet, omklädnad mm har ritats in och ej heller lokaler för personal och den maskinella utrustning som krävs för att sköta ett sådant område.
- Antalet parkeringsplatser är helt otillräckligt. Ska anläggningen användas för seriespel, med ibland flera matcher parallellt, krävs tillräckligt med platser för gästande lag och deras supportrar. Annars får man spontanparkering på oönskade platser. Eftersom det föreslagna sportfältet är perifert beläget kan en betydande biltrafik befaras även för de aktiva själva.

Alternativ till föreslaget sportfält

Mitt emot Centrum för Idrott och Kultur finns i stadsbyggnadsprogrammet en cykel- och gångväg över järnvägen. Föreningsrådets förslag är att istället för de bostadskvarter som placerats söder därom lägga ett sportfält. Utöver alla fördelar som följer av en lokalisering i anslutning till CIK skulle man här kunna skapa ett sammanhållet område med nödvändig flexibilitet och utbyggnadsmöjligheter. Förslaget förutsätter förstås att målet sänks om det totala antalet bostäder som Nydal skall omfatta.

Ersättning för Engvallen

Från föreningshåll noteras att frågan överhuvudtaget inte tas upp i den nya planskissen. Knivsta behöver en huvudarena där det finns läktare etc för att klara seriespel och diverse andra event. Beslut om en sådan arena måste tas i god tid innan planeringen för Nydal slutförs. Den nya arenan behöver inte ligga i Nydal, det finns områden i andra delar av Knivsta som diskuterats och skulle kunna fungera.

Föreningsrådet vill framhålla betydelsen av:

- att en ny huvudarena anläggs och är klar för användning innan Engvallen tas ur bruk.
- att Knivsta IK som idag använder Engvallen ges möjlighet att delta i processen och i god tid får klara besked i dessa frågor.

Övriga aktivitetsytor som upptagits i skissen

Som vi tidigare påpekat är det positivt att skissen innehåller ett antal aktivitetsytor i bostadsområdena. Men det format de fått gör dem inte användbara för t.ex. ungdomsfotboll, vilket ökar kraven på sportfältets resurser.

Lokaler för kulturaktiviteter

Föreningslivets behov av möteslokaler, lokaler för musik och sång, konsertlokaler, utställningslokaler mm är dåligt tillgodosett i dagens Knivsta. Därför är det viktigt att

tillkommande bebyggelse i Nydal inte bara är självförsörjande i dessa avseenden utan också kan hjälpa till att skapa en balanserad försörjning för hela Knivsta.

Samma sak gäller behovet av mötesplatser för unga.

Stadsbyggnadsprogrammet för Nydal innehåller tre skolor som kommer att tillföra flera fullstora hallar samt andra lokaler som kan svara upp mot ovan beskrivna behov enl.

föredragningen den 20 oktober. Deras värde för föreningslivet avgörs av:

- När dessa enheter kommer att byggas i förhållande till utbyggnaden i övrigt
- Att planeringen av lokalerna sker i gott samarbete mellan utbildningsnämnden och fritids- och kultursektorn. Erfarenheterna från hittillsvarande skolprojekt visar att det finns stora vinster att göra på detta område.

Ytor för odlingsverksamhet

Möjlighet till odling av egna grönsaker, gärna nära den egna bostaden, blir alltmer efterfrågad av tätortsboende. I planskissen finns antytt förekomst av odlingsområden bl.a. i närheten av Gredelbyleden. Föreningsrådet anser att det är olämpligt av flera skäl, såsom risk för förorening och stöld, att ha områden för odling av färska grönsaker i direkt anslutning till intensivt biltrafikerade vägar. Istället föreslår vi att i det fortsatta planeringsarbetet närmare överväga möjligheterna till "kvartersodlingsområden".

I intresset av egen odling ingår också att kunna lagra den egna skörden. Modern bebyggelse saknar ofta lämpliga utrymmen för lagring av färska grönsaker. Om sådana behov beaktas tidigt i utformningen av bebyggelsen anser Föreningsrådet att det inte nämnvärt behöver fördyra byggandet.

Ytor för rekreation

För rekreation och utevistelse som inte kräver anläggningar finns två mer sammanhängande områden i Nydal. Det ena är skogsområdet (även kallat svampskogen) i södra delen av planområdet och det andra är årummet, med huvudsaklig utsträckning i nord-sydlig riktning samt med ett anlagt biflöde i väst-östlig riktning.

Svampskogen

Skogsområdet kommer att vara av mycket stor betydelse för att de boende i Nydalsområdet ska kunna uppleva närhet till naturen och samtidigt känna en viss frihet och slippa störningar – kanske främst buller - från samhället. Med hänsyn till den exploatering som planeras av Nydalsområdet kan antalet besök i skogsområdet bli mycket högt. Det är därför viktigt att beakta vilka möjligheter som finns att nå andra, närliggande naturområden och att inte försvåra kontakterna med sådana områden. I skissen till Nydal finns angivet en trafikled som sträcker sig i öst-västlig riktning genom hela skogsområdet. Vägar visar sig ofta ha starkt avskiljande verkan. För vägar som planeras är det viktigt att i ett tidigt skede beakta hur kontakten med intilliggande naturområden ska upprätthållas och om och hur bullerstörningar som trafiken alstrar kan bemästras.

Orienteringsklubben Långhundra IF betonar värdet av att bevara skogen vid reningsverket där man regelbundet har orienteringsverksamhet för sina medlemmar. Skogen är verkligen en tillgång för alla som bor i närområdet och får inte byggas hur som helst, säger man. För att belysa vad man menar har föreningen lagt in de planerade bostadskvarteren som ligger längst söderut samt den föreslagna trafikleden på sin orienteringskarta, se bilagt kartblad.

”Där ser man tydligt att föreslagen bebyggelse är inne och naggar skogen i kanten trots att förslagsställaren påstår att skogen bevaras. För att inte tala om den framtida trafikleden som verkar vara inlagd helt utan hänsyn till skogen”, hälsar föreningen.

Årummet

Under rubriken ”Den yttre miljön” framhålls i stadsbyggnadsprogrammet årummets stora betydelse som utflyktsmål för alla Knivstabor och som ett område med hög biologisk mångfald samt för omhändertagande av dagvatten. Föreningsrådet uppfattar att årummets betydelse och de stora värden som finns eller kan tillskapas har blivit alltmer uppenbara under medborgardialogens gång, men att detta inte avspeglas i skisserna för exploateringen av Nydalsområdet. Bebyggelse ligger fortfarande så nära ån och de vattenspeglar som tillskapas att de smala parkytorna mellan hus och vatten riskerar att annekteras av de närmast boende och att andra Knivstabor upplever dem som privat mark. Föreningsrådet anser också att t.ex restaureringsåtgärder kan behöva större ytor än vad som anges i programmet. Det är angeläget att årummet blir tillräckligt stort och inte exploateras hårt redan i inledningsskedet.

För betydande delar av åns sträckning genom samhället pågår sedan några år ett aktivt arbete att utforma ett attraktivare och biologiskt rikare årum. Det är viktigt att planeringen av årummet inom Nydalsområdet blir en integrerad del av detta arbete.

Styrelsen för Knivsta Föreningsråd

Torgny Nilsson
Ordförande

Torolf Lönnerholm
Projektledare för KFR:s deltagande i
medborgardialogen om Nydal

Orienteringskarta från Långhundra IF

med de planerade bostadskvarteren som ligger längst söderut samt den föreslagna trafikleden inlagda.

